

ONȚÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы	
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	3 беттің 1-ші беті

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәні: Бас пен мойын топографиялық анатомиясы

Пәндер коды: ВМТА 3301

БББ атауы: 6В10117 «стоматология»

Оқу сағаты/кредит көлемі:

120 сағат 4 кредит

Оқу курсы мен семестрі:

3 курс/ V

Білім алушылардың өзіндік жұмысы: 12 сағат

Шымкент, 2024 ж

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар "Бас пен мойынның топографиялық анатомиясы" жұмыс оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы	3 беттің 2-ші беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	

ONȚŪSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы		
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар		3 беттің 3-ші беті

1. Тақырыбы: Бас сүйегінің сыртқы негізінің мастоидтық процесінің топографиялық анатомиясы. Антрум проекциясы, бет нервiнiң өзегі, сигма тәрізді синус және ортаңғы бас сүйек шұңқыры мастоидтық процестің квадранттарына сыртқы бағдарлар.

2. Мақсаты: Бас сүйегінің сыртқы негізінің мастоидтық процесінің клиникалық анатомиясымен танысу. Сыртқы бағыттар, антрум проекциялары, бет нервiнiң арналары, сигма тәрізді синус және ортаңғы бас сүйек шұңқыры мастоидтық процестің квадранттарына.

3. Тапсырмалар:

Білу:

1. бас сүйегінің құрылымы
2. жұмсақ тіндердің қанмен қамтамасыз етілуі
3. жасуша кеңістігі мен саңылауының құрылымы
4. ірінді-қабыну процестерінің таралу жолдары

4. Орындау/бағалау түрі: Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.

6. Тапсыру мерзімі: 1 апта

7. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Бас ми бөлімінің аймақтары:
2. Фронтальды (regio frontalis)
3. Париетальды (r. parietalis)
4. Желке (r. occipitalis)
5. Уақытша (r. temporalis)
6. Мастоидты (r. mastoidea)

2 Сабақ

1. Тақырыбы: Бет сүйегінің көлденең қимасының клиникалық анатомиясы, стоматологиядағы қолданбалы мәні.

2. Мақсаты: Бет бас сүйегінің көлденең қималарының клиникалық анатомиясымен танысу, стоматологиядағы қолданбалы маңызы.

3. Тапсырмалар:

Білу:

1. Бет бас сүйегінің көлденең қималарының клиникалық анатомиясы
2. Бет бас сүйегінің анатомиясы.

Бас сүйегінің клиникалық анатомиясы;

Қанмен қамтамасыз ету, веноздық ағу және оның байланыстары, лимфа жүйесі;

Жақ-бет аймағының талшықты кеңістігі;

Ауыз қуысының клиникалық анатомиясы;

4. Орындау/бағалау түрі: Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.

6. Тапсыру мерзімі: 2 апта

7. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бас сүйегінің клиникалық анатомиясы;

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы		
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар		3 беттің 4-ші беті

Қанмен қамтамасыз ету, веноздық ағу және оның байланыстары, лимфа жүйесі;
Жақ-бет аймағының талшықты кеңістігі;
Ауыз қуысының клиникалық анатомиясы;

3 Сабақ

- 1. Тақырыбы:** Сыртқы мұрынның туа біткен жоғарғы еріннің, таңдайдың ақауларының клиникалық анатомиясы.
- 2. Мақсаты:** Жоғарғы еріннің, таңдайдың және сыртқы мұрын ақауларының туа біткен жырықтарының клиникалық анатомиясымен танысу.
- 3. Тапсырмалар:**
Білу: жоғарғы еріннің, таңдайдың және сыртқы мұрын ақауларының туа біткен жырықтарының топографиялық анатомиясы, хирургиялық араласу әдістері.
- 4. Орындау/бағалау түрі:** Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ
- 5. БӨЖ орындау критерийлері:** Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.
- 6. Тапсыру мерзімі:** 3 апта
- 7. Әдебиет:** Силлабуста көрсетілген
- 8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).**
 1. Адамның туа біткен ақауларының этиологиясы (экзогендік факторлар, эндогендік факторлар).
 2. Адамның туа біткен ақауларының патогенезі және олардың алдын алу
 3. Жоғарғы ерін мен таңдайдың туа біткен жырықтарының жіктелуі.
 4. Жоғарғы ерін мен таңдайдың туа біткен жырықтарының әртүрлі формаларында клиникалық (анатомиялық бұзылулар).

4 Сабақ

- 1. Тақырыбы:** Жоғарғы тістерде өткізгіштік анестезияның (тубералды, көз асты, резцті, аспан) клиникалық-анатомиялық негіздемесі.
- 2. Мақсаты:** Жоғарғы жақтағы өткізгіштік анестезияның (туберкулез, инфраорбитальды, азу тісті, таңдай) клиникалық-анатомиялық негіздемелерін зерттеу.
- 3. Тапсырмалар:**
Білу және орындай білу: Топографиялық-анатомиялық бағдарлар және жоғарғы жақтағы өткізгіштік анестезияны (туберкулезді, инфраорбитальды, азу тісті, таңдай) орындау техникасы.
- 4. Орындау/бағалау түрі:** Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ
- 5. БӨЖ орындау критерийлері:** Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.
- 6. Тапсыру мерзімі:** 4 апта
- 7. Әдебиет:** Силлабуста көрсетілген
- 8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).**
 1. Туберкулез анестезиясы бұтақтарды блоктай ма?
 2. Уақытша жоғарғы жақ тістерін жұлу кезінде жергілікті ауырсынуды басудың негізгі әдісі анестезия болып табылады?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы		
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар		3 беттің 5-ші беті

3. Азу тістерді анестезиялау кезінде анестезия аймағын атаңыз:

5 Сабақ

1. Аралық бақылау 1

Сыртқы мұрынның туа біткен жоғарғы еріннің, таңдайдың ақауларының клиникалық анатомиясы.

2. Мақсаты: Жоғарғы еріннің, таңдайдың және сыртқы мұрын ақауларының туа біткен жырықтарының клиникалық анатомиясымен танысу.

3. Тапсырмалар:

Білу: жоғарғы еріннің, таңдайдың және сыртқы мұрын ақауларының туа біткен жырықтарының топографиялық анатомиясы, хирургиялық араласу әдістері.

4. Орындау/бағалау түрі: Ауызша

5. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

6. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Бас ми бөлімінің аймақтары:
2. Фронтальды (regio frontalis)
3. Паритетальды (r. parietalis)
4. Желке (r. occipitalis)
5. Уақытша (r. temporalis)
6. Мастоидты (r. mastoidea)
7. Бас сүйегінің клиникалық анатомиясы;
8. Қанмен қамтамасыз ету, веноздық ағу және оның байланыстары, лимфа жүйесі;
9. Жақ-бет аймағының талшықты кеңістігі;
10. Ауыз қуысының клиникалық анатомиясы;
11. Адамның туа біткен ақауларының этиологиясы (экзогендік факторлар, эндогендік факторлар).
12. Адамның туа біткен ақауларының патогенезі және олардың алдын алу
13. Жоғарғы ерін мен таңдайдың туа біткен жырықтарының жіктелуі.
14. Жоғарғы ерін мен таңдайдың туа біткен жырықтарының әртүрлі формаларында клиникалық (анатомиялық бұзылулар).
15. Туберкулез анестезиясы бұтақтарды блоктай ма?
16. Уақытша жоғарғы жақ тістерін жұлз кезінде жергілікті ауырсынуды басудың негізгі әдісі анестезия болып табылады?
17. Азу тістерді анестезиялау кезінде анестезия аймағын атаңыз:

6 Сабақ

1. Тақырыбы: Шайнау және жұтыну актілерінің анатомиялық-физиологиялық негіздемесі.

2. Мақсаты: Шайнау және жұту әрекеттерінің анатомиялық-физиологиялық негіздемелерін зерттеу.

3. Тапсырмалар: Шайнау және жұту әрекеттерінің физиологиясының топографиялық - анатомиялық негіздемесін білу.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.

6. Тапсыру мерзімі: 6 апта

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы	3 беттің 6-ші беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	

7. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Сілекей бөлуді, шайнаууды және жұтуды реттеу механизмдері?
2. Ауыз қуысында жергілікті әсер ететін анестетиктерді қолданғанда жұтылу қиын болуы мүмкін?

7 Сабақ

1. Тақырыбы: Мойын бұлшық етінің клиникалық анатомиясы. Жақ асты үшбұрыштың клиникалық анатомиясы, шекарасы, сыртқы бағдарлары, қабат құрылымы.

2. Мақсаты: Төменгі жақтағы өткізгіштік анестезияның (мандибулярлық, торусальды және психикалық) клиникалық-анатомиялық негіздемелерін зерттеу.

3. Тапсырмалар:

Білу және орындай білу:

Топографиялық-анатомиялық бағдарлар және төменгі жақтағы өткізгіш анестезияны (мандибулярлық, торусальды және психикалық) орындау техникасы.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.

6. Тапсыру мерзімі: 5 апта

7. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Мандибулярлық анестезия нервтерді өшіре ме?
2. Торус анестезиясы нервтерді өшіре ме?
3. Психикалық анестезия кезінде ауырсынуды басатын аймақты атаңыз:

8 Сабақ

1. Тақырыбы: Мойын және кеуде ортасының клеткалық кеңістіктерімен бет клеткалық түзілімдері байланыстарының клиникалық анатомиясы. Жақ-бет аймағынан іріңді ағыстардың анатомиялық таралу жолдары.

2. Мақсаты: Беттің талшықты түзілімдерінің мойын мен медиастинаның талшықты кеңістіктерімен байланысының клиникалық анатомиясымен танысу. Жақ-бет аймағынан іріңді дақтардың таралуының анатомиялық жолдары.

3. Тапсырмалар:

Беттің талшықты түзілімдерінің мойын мен медиастинаның талшықты кеңістіктерімен байланысының клиникалық анатомиясын білу. Жақ-бет аймағынан іріңді дақтардың таралуының анатомиялық жолдары.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.

6. Тапсыру мерзімі: 7 апта

7. Әдебиет: Силлабуста көрсетілген

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы		
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар		3 беттің 7-ші беті

1. Препаратта беттің талшықты кеңістігін атаңыз және көрсетіңіз. Олар немен байланысады?
2. Мойынның жабық талшықты кеңістіктерін атаңыз. Оларда не бар?
3. Мойынның жабық емес талшықты кеңістіктерін атаңыз.
4. Олар немен байланысады? Оларда не бар?

9 Сабақ

1. **Тақырыбы:** Мойын бұлшық етінің клиникалық анатомиясы. Жақ асты үшбұрыштың клиникалық анатомиясы, шекарасы, сыртқы бағдарлары, қабат құрылымы.
2. **Мақсаты:** Мойын бұлшықеттерінің топографиялық анатомиясын үйрену.
3. **Тапсырмалар:** Мойын бұлшықеттерінің клиникалық, проекциялық және топографиялық анатомиясын білу.
4. **Орындау/бағалау түрі:** Презентацияны жасау, қорғау. Суретті, схемаларды салу/Презентацияны бағалау, чек-парақ
5. **БӨЖ орындау критерийлері:** Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, презентация жасау.
6. **Тапсыру мерзімі:** 8 апта
7. **Әдебиет:** Силлабуста көрсетілген
8. **Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).**
 1. Мойын бұлшықеттері қандай негізгі топтарға бөлінеді?
 2. Мойын аймағының беткі қабатының бұлшықеттерін тізімдеңіз.
 3. Мойынның беткі бұлшықеттері қайдан басталады және неге бекітіледі және олардың қызметі қандай?

10 Сабақ

1.Тақырыбы: Аралық бақылау 2

2. **Мақсаты:** Мойын лимфа тамырларының және кеуде лимфа түтігінің мойын бөлігінің топографиялық анатомиясын зерттеу.
3. **Тапсырмалар:** Лимфа жүйесін құрудың жалпы жоспарын, тамырлардың, діндердің және лимфаның негізгі коллекторларының, сондай-ақ аймақтық лимфа түйіндерінің топографиясын білу. Көкбауырдың құрылымы. Мойынның лимфа тамырларынан және кеуде лимфа түтігінің мойын бөлігінен қабыну процестерінің таралу жолдарын білу.
4. **Орындау/бағалау түрі:** Жазбаша
5. **Әдебиет:** Силлабуста көрсетілген
6. **Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).**
 1. Денедегі лимфа жүйесі қандай функцияларды орындайды?
 2. Лимфа жүйесі қандай құрылымдық компоненттерден тұрады?
 3. Лимфа капиллярлары дегеніміз не? Олардың құрылымы қабырғалар.
 4. Лимфа капиллярлары мен қан айналымы арасындағы айырмашылықтар.
 5. Лимфа капиллярлары қандай органдарда жоқ?
 6. Лимфа тамырлары дегеніміз не? Олардың қабырғасының құрылымы.
 7. Лимфа діндері дегеніміз не? Олардың жалпы сипаттамасы.
 8. Лимфаның негізгі коллекторларын атаңыз.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Топографиялық анатомия және гистология» кафедрасы	3 беттің 8-ші беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	

9. Кеуде лимфа түтігі; қалыптасуы, барысы және ағу орны?
10. Кеуде лимфасы дененің қай аймақтарынан жиналады түтік?